

16.4.2025

לכבוד

הועדה למעמד האישה ושוויון מגדרי

הנדון: שינויים בתוכנית "סל גמיש" מהווים לפגיעה באמהות ואבות יחדנים

תוכנית "סל גמיש" הוקמה מתוך מטרה חשובה: לספק תמיכה כלכלית להורים יחידנים – ובפרט אימהות חד-הוריות – מגבירי שעות עבודה ו/או לימודים, כדי שיוכלו להשתלב בעבודה או בלימודים, תוך מתן מענה לצורך הקריטי בשעות טיפול בילדים מעבר לשעות המסגרת החינוכית.

אולם, בפועל, יישום התוכנית מתאפיין בכשלים מתמשכים. כבר בשנים קודמות נרשמו תקלות חמורות, למשל בדצמבר 2022, תשלומים הופסקו באחת עקב מיצוי התקציב, והורים שנותרו עם אישור זכאות קיבלו הודעה חד-צדדית על ביטול הסיוע.

נכון להיום – שוב אנו עדות לתקלה חוזרת: המוקד אינו פעיל, המיילים חוזרים, והמערכת כולה נראית קפואה. לא ברור מתי המוקד יפתח. לאמהות ניתנה הודעה כי בחודש אפריל אך בפועל הוא עדיין סגור. מעבר לכך – מצוין בחוזר שכל מי שהגדילה את שעות העבודה או הלימודים שלה בחודשים יוני 2024 – אוקטובר 2024 ינתן לה יום אחד בלבד (היום בו נפתח המוקד) להגשת בקשה מלאה בצירוף כל המסמכים על מנת לא לפגוע בזכאותה עקב אי פעילות המוקד.

הפער בין המדיניות המוצהרת לבין המציאות בשטח אינו מקרי – הוא דפוס. דפוס שמוביל לכך שהתוכנית אינה נגישה, אינה אמינה, ובכך לא יכולה למלא את ייעודה. משום שלצד הכשלים התפעוליים, חלו שינויים דרמטיים בתנאי הסף ובהקף הסיוע. נפרט:

שינויים תנאי הסף

ראשית בוצעו שינויים בתנאי הסף לקבלת הסל הגמיש. בעוד בתוכנית הקודמת היו 4 תנאי סף מצטברים, ואילו בתוכנית זו נוסף תנאי סף מצטבר חמישי: ביטול האפשרות לזכאות חוזרת (כך שאם בעבר מימשה ההורה את זכאותו, לא תוכלי לממשה פעם נוספת גם אם שעות העבודה/לימודים גדלו), בוטלה האפשרות לזכאות לשיעורי עזר וחוגים. שנית צומצמה תקופת הזכאות ובכך גם גובה ההשתתפות בפועל.

הטבלה מטה מציגה את השינויים שחלו בתנאי הסף לקבלת הסיוע במסגרת תוכנית "סל גמיש" – החל מפברואר 2025 ומציגים פגיעה באוכלוסיית הזכאים.

סל גמיש : השוואה בין תנאי הסף במסלול הישן לעומת המסלול החדש:		
סל הגמיש 2022 ¹	סל גמיש 2025 ²	השפעת השינוי
זכאות חוזרת אפשרית עם כל מחזור חדש של עמידה בתנאים	לא ניתנת זכאות נוספת אם התקבל סיוע (סל/ צהרון/ קייטנה) גם בעבר	פגיעה בגמישות התמיכה, חסימה לאימהות שעברו תהליך הדרגתי לאורך זמן שקיפות ונגישות
דרישה לתנאי סף ב-12 החודשים שקדמו להגשת הבקשה	דרישה לתנאי סף ב-6 החודשים שקדמו להגשת הבקשה	נשים שלא יפעלו תוך חצי שנה מהגדלת שעות העבודה/ לימודים לא יהיו זכאיות.

שינויים בהיקף הסיוע

הטבלה הבאה מציגה השוואה בין היקף הסיוע והתמיכה כפי שהיו נהוגים בעבר לבין העדכונים שנכנסו לתוקף החל מפברואר 2025. כשהעיקרים בניהם הם קיצור תקופת הזכאות ב-33% וצמצום סכום הסיוע בכ-33% (למעט סל ג). לצד כל שינוי, מצורף הסבר על ההשלכות האפשריות – בעיקר בהיבטי יציבות תעסוקתית, נגישות לשירותים וסיוע כלכלי. – מ-18 חודשים ל-12 חודשים בלבד.

משך הזכאות	גרסה קודמת של הסל הגמיש	סל גמיש 2025	השפעת השינוי
משך הזכאות	עד 18 חודשים ברצף	עד 12 חודשים בלבד	צמצום משך הסיוע ופגיעה ביציבות התעסוקתית

¹ תנאים קודמים:

<https://salgamish.org.il/wp-content/uploads/2020/07/%D7%A0%D7%95%D7%94%D7%9C-%D7%A1%D7%9C-%D7%A9%D7%A2%D7%95%D7%AA-%D7%92%D7%9E%D7%99%D7%A9-2.docx.pdf>

² תנאים נוכחיים:

https://www.gov.il/BlobFolder/guide/quality-employment-programs/he/populations-integration_quality_sal-gamish-tests.pdf

גובה הסיוע	עד 6,000 ש"ח לתקופה, (1,000 ש"ח לרבעון) (סל א) עד 500 ש"ח לילד לחודש, 9,000 ש"ח לתקופה במסגרת סיוע בצהרונים (סל ב) עד 2,000 לילד במסגרת סיוע בקייטנות (סל ג)	עד 4000 ש"ח בשנה, בחלוקה לפי רבעונים (1,000 ש"ח לרבעון). (סל א) עד 1,500 ש"ח לילד לרבעון, 6,000 ש"ח לתקופה במסגרת סיוע בצהרונים (סל ב) עד 2,000 לילד במסגרת סיוע בקייטנות (סל ג)	ירידה של 33% בסכום הסיוע הזמין (למעט סל ג)
השירותים הניתנים (סל א)	שמרטפות, חוגים, שיעורי עזר	שמרטפות בלבד	צמצום השירותים הניתנים מספר שימושים ופגיעה במגגנון צמצום פערים בין ילדים

לסיכום ניתן לראות כי במקום להרחיב את התמיכה בשלב הקריטי של יציאה לעצמאות כלכלית, התנאים החדשים בתכנית "סל שעות גמיש" מצמצמים את המעגל ומדירים אוכלוסיות מהותיות, בעיקר נשים, שזקוקות לסיוע כדי להשתלב בשוק התעסוקה ולתרום למשק הישראלי. תכנית "סל שעות גמיש" אינה הוצאה – היא השקעה ארוכת טווח. בהיותה מותנית בהשתלבות בעבודה או בלימודים, היא מהווה מנוע תעסוקתי משמעותי. במבט מאקרו-כלכלי, מדובר במהלך שמחזיר את ההשקעה – באמצעות חיזוק כוח העבודה, קידום נשים והגדלת פריון המשק.

כדי לתקן את המצב, נדרש:

- החזרת התנאים הגמישים – שיאפשרו השתלבות הדרגתית ומותאמת של הורים יחידנים בשוק העבודה. (תקופת וסכום הזכאות והזכאות החוזרת)
- הוספת תקופת הקפאה לקביעת המועד הקובע, בהתחשב בזמן שבו המוקד לא פעל, עם דחייה של 30 יום (מ^{1.5.25} ל^{1.6.25}).
- עדכון הקריטריונים הכלכליים, בהתאם לעלייה בדרישות לשעות עבודה ולימודים, המכבידות על משפחות חד-הוריות.
- והכי חשוב – השבת התוכנית לפעולה מלאה: מוקד שירות זמין, פעילות שוטפת ושקיפות מלאה.

בברכה,

ארגון "בונות אלטרנטיבה"